

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/166/2002

O WYBORACH SAMORZĄDOWYCH PONAD MIESIĄC PRZED GŁOSOWANIEM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Ponad miesiąc przed terminem wyborów samorządowych trudno dostrzec oznaki uporządkowania sytuacji na scenie politycznej wśród ugrupowań zamierzających wziąć w nich udział. Wręcz przeciwnie - w niektórych przypadkach stała się ona jeszcze bardziej niejasna. Niektóre koalicje tworzone na użytek wyborów okazały się nietrwale lub też mają trudności z wyłonieniem jednej reprezentacji. Czy taka atmosfera sprzyja wzrostowi zainteresowania udziałem w wyborach? Czy mobilizuje zwolenników poszczególnych ugrupowań do głosowania na ich kandydatów? W ostatnim sondażu¹ próbowaliśmy znaleźć odpowiedzi na te pytania.

ZAINTERESOWANIE WYBORAMI SAMORZĄDOWYMI

Zainteresowanie planowanymi na październik wyborami samorządowymi deklaruje ponad połowa uprawnionych do głosowania, czyli nieznacznie więcej niż w sierpniu, przy czym nadal tylko wśród 15% badanych to wydarzenie polityczne wzbudza duże zainteresowanie. W porównaniu z sytuacją sprzed czterech lat poziom zainteresowania wyborami samorządowymi jest obecnie wyraźnie niższy.

Tabela 1

W tym roku odbędą się wybory samorządowe do rad gminnych, powiatowych i sejmików wojewódzkich. Czy Pana(ia) wybory te:	Wskazania respondentów według terminów badań							
	IX '98	I '02	IV '02	V '02	VI '02	VII '02	VIII '02	IX '02
	w procentach							
- interesują	63	42	46	47	55	56	50	53
- nie interesują	35	54	50	51	44	43	49	45
Trudno powiedzieć	2	4	4	2	1	1	1	2

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (148) przeprowadzono w dniach 6-9 września 2002 roku na liczącej 1235 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Podobnie jak poziom zainteresowania także deklarowany udział w wyborach zmienia się tylko w niewielkim stopniu. Od sierpnia tylko o trzy punkty (z 55% do 58%) wzrósł odsetek badanych zamierzających uczestniczyć w wyborze radnych, a także wójtów, burmistrzów i prezydentów miast².

Nadal zainteresowanie wyborami i chęć udziału w nich zgłaszają najczęściej mieszkańcy wsi i miasteczek. Relatywnie najrzadziej mają ochotę w nich uczestniczyć respondenci mieszkający w największych aglomeracjach. Co więcej, o ile wśród mieszkańców wsi i mniejszych miast (do 100 tys. ludności) zainteresowanie wyborami utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie, o tyle wśród mieszkańców miast powyżej 100 tys. ludności raczej się obniża. W ciągu ostatnich trzech miesięcy widać, choć nieznaczny, to jednak systematyczny spadek deklaracji udziału w wyborach wśród mieszkańców największych aglomeracji. Obecnie blisko co trzeci spośród nich zapowiada, że nie weźmie udziału w zbliżających się wyborach, a ponad jedna piąta poważnie się nad tym zastanawia.

Tabela 2

Miejsce zamieszkania	Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?								
	Tak			Jeszcze nie wiem			Nie		
	VII	VIII	IX	VII	VIII	IX	VII	VIII	IX
	w procentach								
Wieś	66	61	66	14	15	14	20	24	20
Miasto do 20 tys. mieszkańców	60	52	61	20	20	13	20	28	26
Miasto od 20 do 100 tys.	49	53	52	23	22	24	27	24	24
Miasto od 101 do 500 tys.	54	50	50	18	22	18	28	27	32
Miasto powyżej 501 tys. mieszkańców	52	50	48	19	25	19	29	25	33
Ogółem	58	55	58	18	20	17	29	25	25

² Por. komunikat CBOS „Poparcie dla ugrupowań i koalicji wyborczych startujących w wyborach do sejmików wojewódzkich”, wrzesień 2002.

ZNAJOMOŚĆ KANDYDATÓW

Jedna trzecia ankietowanych słyszała co najmniej o jednym kandydacie na stanowisko wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w nadchodzących wyborach. Niespełna jedna czwarta zna szerszą listę i wie, którzy z lokalnych liderów będą kandydowali na to stanowisko. Mimo zbliżającego się terminu wyborów oraz rozpoczętej już kampanii wyborczej odsetek respondentów deklarujących orientację co do osoby kandydata na najwyższe stanowisko w samorządzie w ich miejscowości wzrósł tylko w niewielkim stopniu. Zarówno wśród ogółu ankietowanych (66%), jak i wśród deklarujących zainteresowanie wyborami (52%), a nawet wśród wybierających się głosować (53%), ponad połowa nie zna ani jednego kandydata na stanowisko wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Tabela 3

Czy wie Pan(i), kto w Pana(i) miejscowości będzie kandydował w jesiennych wyborach samorządowych na stanowisko wójta (burmistrza, prezydenta miasta)?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	VII '02	VIII '02	IX '02
	w procentach		
Tak, słyszałem o kilku kandydatach	15	15	23
Tak, słyszałem o jednym kandydacie	9	8	11
Nie, nie wiem, kto będzie kandydował w wyborach, nie słyszałem o żadnych kandydatach	76	77	66

Nawet wśród osób deklarujących udział w wyborach, a jednocześnie zainteresowanych nimi połowa nie słyszała o żadnym kandydacie, który zamierza ubiegać się o ten urząd w ich miejscowości.

Tabela 4. **Odpowiedzi ankietowanych deklarujących udział w wyborach samorządowych (N=704)**

Czy wie Pan(i), kto w Pana(i) miejscowości będzie kandydował na stanowisko wójta (burmistrza, prezydenta miasta)?	W tym roku odbędą się wybory samorządowe do rad gminnych, powiatowych i sejmików wojewódzkich. Czy Pana(ią) wybory te:	
	interesują	nie interesują
	w procentach	
Tak, słyszałem(a)m o kilku kandydatach	35	24
Tak, słyszałem(a)m o jednym kandydacie	14	11
Nie, nie wiem, kto będzie kandydował w wyborach, nie słyszałem(a)m o żadnych kandydatach	51	66

Bez względu na wielkość miejscowości większość uprawnionych do głosowania nie zna ani jednej osoby ubiegającej się o najwyższe stanowisko w samorządzie w ich miejscowości. Relatywnie najlepszą znajomością kandydatów wyróżniają się mieszkańcy najmniejszych i największych miast - ponad dwie piąte z nich (odpowiednio 44% i 42%) zna co najmniej jednego kandydata zamierzającego się ubiegać o stanowisko wójta, burmistrza lub prezydenta w ich mieście. Najmniej zorientowani są natomiast mieszkańcy dużych miast (od 101 do 500 tys. ludności) - tylko co piąty zna przynajmniej jednego kandydata.

Tabela 5

Czy wie Pan(i), kto w Pana(i) miejscowości będzie kandydował na stanowisko wójta (burmistrza, prezydenta miasta)?	Wskazania respondentów mieszkających				
	na wsi	w miastach do 20 tys. mieszkańców	w miastach 20 - 100 tys.	w miastach 101 - 500 tys.	w miastach powyżej 501 tys. mieszkańców
	w procentach				
Tak, słyszałem(a)m o kilku kandydatach	21	37	25	13	31
Tak, słyszałem(a)m o jednym kandydacie	14	7	8	9	11
Nie, nie wiem, kto będzie kandydował w wyborach, nie słyszałem(a)m o żadnych kandydatach	65	56	66	78	58

WYBORY SAMORZĄDOWE A PREFERENCJE PARTYJNE

Podobnie jak w poprzednich wyborach samorządowych tak i w tegorocznych partie polityczne odgrywać będą najważniejszą rolę w wyborach do sejmików wojewódzkich. Czy partie mające zamiar ubiegać się o stanowiska radnych dla swoich kandydatów dysponują spójnym poparciem swych potencjalnych zwolenników, czy mogą liczyć na nich także w wyborach samorządowych?

Można powiedzieć, że w ogólnym zarysie preferencje przyszłych wyborców odpowiadają aktualnemu układowi sił na scenie politycznej i są pochodną społecznego poparcia, na jakie w tej chwili mogą liczyć poszczególne ugrupowania. Największe szanse

uzyskania głosów wyborców mają kandydaci startujący z list koalicji SLD-UP, firmowanej przez najsilniejsze obecnie ugrupowanie w kraju. Poziom poparcia dla tej koalicji w wyborach samorządowych jest jednak niższy, niż wynikałoby to z rozmiarów poparcia, na jakie partie te mogłyby liczyć w wyborach parlamentarnych, ale rozbieżność ta jest mniejsza niż w poprzednich miesiącach³. W przypadku drugiej siły politycznej najbardziej liczącej się w tych wyborach - koalicji PO i PiS - notowania w obu typach wyborów są zbliżone. Nieco mniejsza jest natomiast gotowość zwolenników Samoobrony do poparcia zgłoszonych przez nią kandydatów w wyborach samorządowych. Pozostałe ugrupowania uzyskały niemal identyczne wyniki w wyborach samorządowych i parlamentarnych.

Tabela 6

		Deklaracje poparcia kandydatów partii w wyborach:		
		parlamentarnych N=560	do sejmików wojewódzkich	
			N=710	N=540*
		w procentach		
Sojusz Lewicy Demokratycznej	koalicja wyborcza	34	25	33
Unia Pracy	SLD oraz UP	5		
Platforma Obywatelska	koalicja wyborcza	10	15	20
Prawo i Sprawiedliwość	PO oraz PiS	12		
Samoobrona		14	8	10
Polskie Stronnictwo Ludowe		8	6	8
Liga Polskich Rodzin		7	6	8
Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe		1	1	2
Unia Wolności	„Wspólnota 2002”	2		
Ruch Społeczny	- koalicja UW,	1	2	2
Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe - Ruch Nowej Polski	RS, SKL-RNP	0		
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów		2	2	3
Unia Polityki Realnej		1	1	1
Inna partia		2	1	1
Kandydaci niezależni - niezwiązani z żadną partią		-	9	12
Trudno powiedzieć		-	24	-

*W celu uzyskania porównywalności wyników deklaracje badanych dotyczące preferencji w wyborach samorządowych (pierwsza kolumna z prawej) zostały przeprocentowane po wyłączeniu kategorii „trudno powiedzieć”

³ Por. komunikat CBOS „Przed wyborami samorządowymi”, sierpień 2002.

We wrześniu największą konsekwencję w swym wyborze wykazali zwolennicy SLD: zdecydowana większość parlamentarzystów tego ugrupowania (82%) zamierza poprzeć również kandydatów koalicji SLD-UP w wyborach samorządowych. Nieco rzadziej zamiar głosowania na radnych wytypowanych przez popieraną przez siebie partię, a w tym wypadku również i partię współkoalicjanta, deklarują zwolennicy PO (73%), PiS (70%) oraz LPR (74%). W relatywnie najmniejszym stopniu zmobilizowane są elektoraty partii chłopskich - Samoobrony oraz PSL - ponad połowa wyborców tych ugrupowań zapowiada głosowanie na zgłoszonych przez nie kandydatów także w wyborach samorządowych. Na kandydatów niezależnych lub niewystępujących pod szyldem którejś partii lub koalicji najczęściej chcą głosować sympatycy PiS oraz PSL. Najwięcej wątpliwości ma natomiast elektorat Samoobrony - niemal co piąty zwolennik tego ugrupowania w wyborach parlamentarnych nie umie powiedzieć, jak faktycznie będzie głosował w wyborach samorządowych.

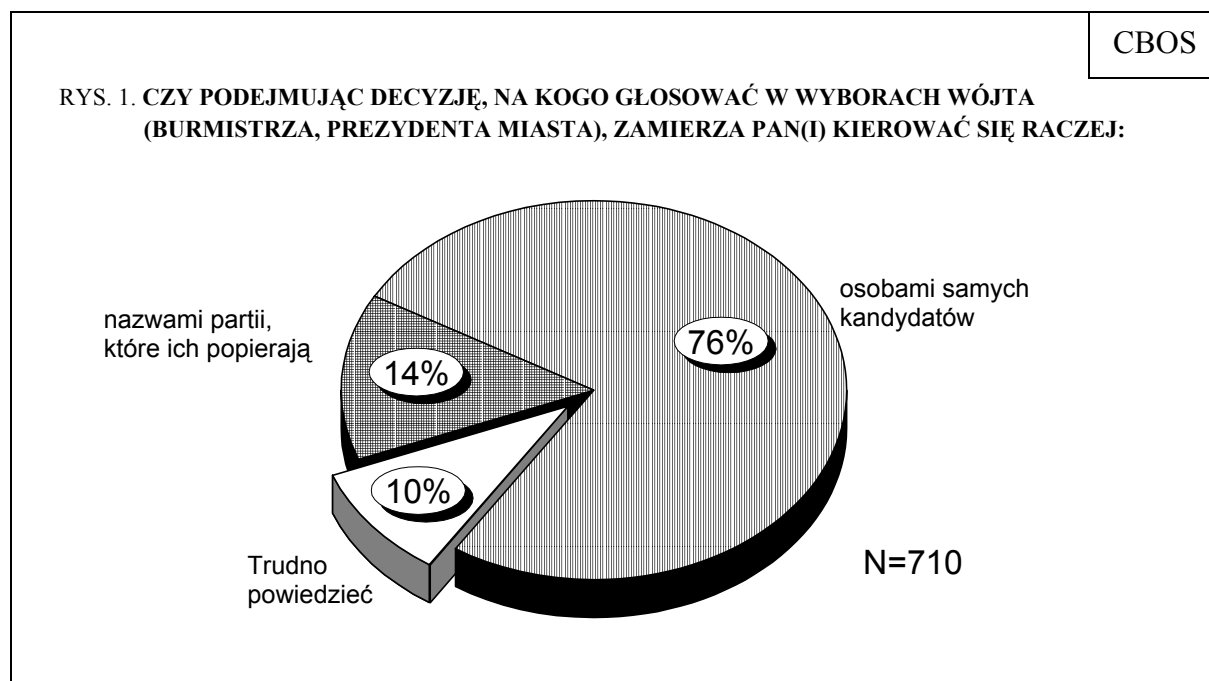
Tabela 7

Na kandydatów jakiej partii lub koalicji partii politycznych zamierza Pan(i) głosować w wyborach samorządowych?	Elektoraty partii politycznych					
	SLD	PO RP	PiS	Samoobrona	PSL*	LPR*
	w procentach					
SLD oraz UP (koalicja wyborcza)	82	5	-	3	3	-
PO oraz PiS (koalicja wyborcza)	2	73	70	2	-	1
Samoobrona	1	-	2	55	-	2
PSL	1	-	2	4	54	2
LPR		1	-	4	3	74
Front Demokratyczny „Wspólnota 2002” - (koalicja wyborcza UW, RS i SKL-RNP)	1	-	-	-	-	-
KPEiR	-	1	2	1	5	4
UPR	-	-	-	1	-	-
ZChN	-	-	-	2	-	3
Pozostałe partie	2	2	1	-	10	
<i>Będę głosował(a) na kandydatów niezależnych - niezwiązanych z żadną partią</i>	2	6	11	8	12	1
Trudno powiedzieć	9	12	12	20	13	13
Ogółem	100	100	100	100	100	100

* Wyniki należy traktować z dużą ostrożnością ze względu na małą liczebność badanych deklarujących poparcie dla tych ugrupowań

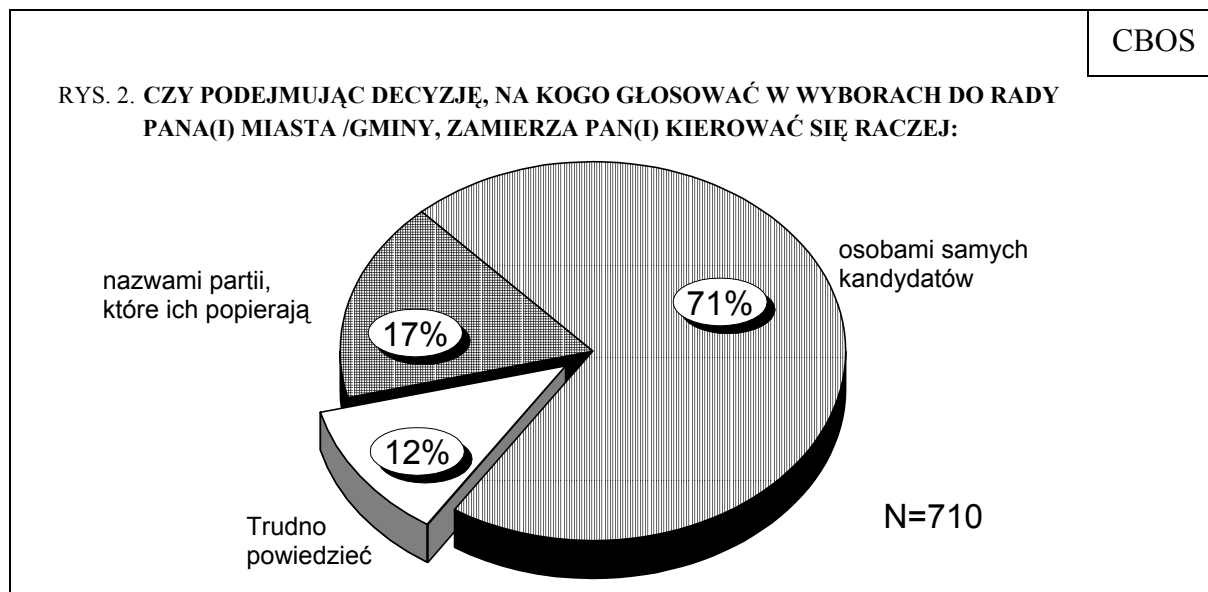
W porównaniu z poprzednim pomiarem (z sierpnia br.) można zauważyć wzrost determinacji wyborców SLD, LPR oraz PiS - ich deklaracje samorządowe i parlamentarne stały się bardziej konsekwentne i spójne. Natomiast relatywnie najbardziej zmalała chęć głosowania w wyborach samorządowych zgodnie z logiką poparcia partyjnego wśród zwolenników PO i PSL⁴. Niemniej jednak można sądzić, że dla dużej części przyszłych wyborców głosujących do rad i sejmików wojewódzkich preferencje partyjne pozostaną głównym drogowskazem ułatwiającym podjęcie decyzji.

Deklaracje ankietowanych wskazują, że inaczej sytuacja będzie się kształtować w wyborach do rad miast czy gmin, a także podczas wyborów wójta, burmistrza czy prezydenta miasta. Trzy czwarte ankietowanych deklaruje, że w wyborach najważniejszej osoby we władzach samorządowych, czyli wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, będzie się kierować przede wszystkim cechami samych kandydatów. Tylko co siódmy respondent (14%) przyznaje, że będzie zwracać uwagę głównie na to, jakie siły polityczne wysunęły i popierają daną kandydaturę.

⁴ Por. cyt. komunikat CBOS „Przed wyborami samorządowymi”.

W przypadku wyborów do rady miasta lub gminy także zdecydowana większość potencjalnych uczestników wyborów (choć nieznacznie mniej niż w przypadku wyborów wójtów, burmistrzów czy prezydentów miast) deklaruje, że podejmując decyzję wyborczą będzie się kierować głównie cechami kandydatów, a nie nazwami partii, które ich popierają.

KONTYNUACJA CZY ZMIANA?

POPARCIE DLA OBECNYCH WŁADZ SAMORZĄDOWYCH

Blisko połowa zadeklarowanych uczestników wyborów ma zamiar głosować na inne siły polityczne niż te, które obecnie sprawują władzę w ich mieście czy gminie, natomiast niespełna jedna trzecia jest skłonna poprzeć dotychczasowe władze samorządowe. Deklaracje ankietowanych w tej kwestii są nieco mniej zdecydowane niż w czerwcu br. - wśród zadeklarowanych wyborców trochę mniej jest zarówno tych, którzy w wyborach wójta, burmistrza czy prezydenta miasta skłonni są głosować na ludzi związanych z obecnymi władzami, jak i tych, którzy zamierzają popierać kandydatów spoza istniejącego obecnie układu. Wydaje się, że wraz ze zbliżaniem się terminu wyborów decyzja, czy poprzeć czy też nie popierać w bezpośrednich wyborach wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) kandydata obecnych władz samorządowych, następuje ankietaowanym więcej trudności.

Tabela 8

Czy w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zamierza Pan(i) głosować:*	Wskazania respondentów według terminów badań	
	VI '02 (N=649)	IX '02 (N=710)
	w procentach	
- na kandydata związanego z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy	34	31
- na kandydata niezwiązanego z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy	51	48
Trudno powiedzieć	16	21

* Poprzednio pytanie brzmiało: „Czy w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) wolał(a)by Pan(i) głosować:”

Deklaracje dotyczące wyborów do rad miasta lub gminy pozwalają na obserwację w dłuższym okresie poziomu poparcia dla obecnych władz samorządowych. W skali całego kraju ocena tych władz mierzona gotowością do ponownego oddania na nie głosu okazuje się dość stabilna - zarówno przed wyborami w latach 1994 i 1998, jak i przed tegorocznymi można zauważyć przewagę wyborców, którzy nie mieli lub nie mają zamiaru popierać kandydatów rekomendowanych przez siły polityczne będące u władzy. Należy jednak zauważyć, że poparcie dla kandydatów związanych z ówczesnymi władzami cztery i osiem lat temu przekraczało poziom jednej trzeciej głosów, obecnie zaś nie osiąga tej wielkości.

Tabela 9

Czy w wyborach do rady Pana(i) miasta/gminy zamierza Pan(i) głosować:*	Wskazania respondentów deklarujących udział w wyborach według terminów badań			
	V '94 N=654	IX '98 N=782	VI '02 N=649	IX '02 N=710
	w procentach			
- na kandydatów związanych z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy	36	35	34	30
- na kandydatów niezwiązanych z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy	45	47	49	46
Trudno powiedzieć	18	18	17	24

* Poprzednio pytanie brzmiało: „Czy w wyborach do rady Pana(i) miasta/gminy wolał(a)by Pan(i) głosować:”

Zrozumiałe, że gotowość do ponownego głosowania na kandydatów rekomendowanych przez rządzące siły polityczne jest związana przede wszystkim z pozytywną oceną efektów pracy obecnych władz samorządowych. W wyborach do rad miasta lub gminy ponad połowa respondentów zdecydowanie dobrze oceniających działalność władz lokalnych jest gotowa poprzeć kandydatów związanych z tymi władzami. Także ci, którzy oceniają je „raczej” dobrze, najczęściej poparliby je ponownie. Natomiast osoby niewystawiające pozytywnych opinii ekipie sprawującej obecnie władzę chcą głosować na kandydatów spoza układu rządzącego.

Tabela 10

Jak Pan(i) ocenia działalność władz lokalnych w Pana(i) gminie, miejscowości?	Czy w wyborach do rady Pana(i) miasta/gminy zamierza Pan(i) głosować (N=710)		
	na kandydatów związanych z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy	na kandydatów niezwiązanych z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zdecydowanie dobrze	59	22	18
Raczej dobrze	45	35	20
Raczej źle	16	57	28
Zdecydowanie źle	8	81	11

W wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) związek między pozytywną oceną władz samorządowych a gotowością głosowania na zgłoszonych przez nie kandydatów jest jeszcze wyraźniejszy. Im lepsza opinia o władzach lokalnych, tym większa skłonność do poparcia rekomendowanych przez nie kandydatów w kolejnych wyborach.

Tabela 11

Jak Pan ocenia działalność władz lokalnych w Pana(i) gminie, miejscowości?	Czy w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zamierza Pan(i) głosować (N=709)		
	na kandydatów związanych z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy	na kandydatów niezwiązanych z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zdecydowanie dobrze	64	23	14
Raczej dobrze	46	36	18
Raczej źle	16	57	28
Zdecydowanie źle	10	81	8

Najbliższe wybory samorządowe w mniejszym stopniu interesują Polaków niż te sprzed czterech lat. (Przypomnijmy, że wówczas frekwencja w wyborach do sejmików wojewódzkich wyniosła 45%, a do rad powiatów 48% uprawnionych do głosowania.) Zainteresowanie wyborami i chęć udziału w nich zgłaszają najczęściej mieszkańcy wsi i małych miast, natomiast bieżące wydarzenia najwyraźniej działają demobilizująco na mieszkańców największych aglomeracji, których coraz mniej ma ochotę w nich uczestniczyć. Z małym zainteresowaniem wyborami związana jest także słaba znajomość kandydatów - zarówno wśród ogółu ankietowanych, jak i wśród deklarujących zainteresowanie wyborami, a nawet wśród wybierających się głosować ponad połowa nie zna ani jednego kandydata na stanowisko wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w ich miejscowości.

Podjętą decyzję w wyborach wójta, burmistrza czy prezydenta miasta zdecydowana większość wyborców chce kierować się przede wszystkim cechami samych kandydatów, tylko co siódmy przyznaje, że będzie zwracać uwagę głównie na to, jakie siły polityczne wysunęły daną kandydaturę. W wyborach do rady miasta czy gminy tylko nieznacznie mniej potencjalnych uczestników wyborów składa taką samą deklarację.

Blisko połowa zdeklarowanych uczestników wyborów ma zamiar głosować na inne siły polityczne niż te, które obecnie sprawują władzę w ich mieście czy gminie, tylko niespełna jedna trzecia chce poprzeć obecne władze samorządowe. Poparcie dla obecnych władz samorządowych zarówno przed wyborami w latach 1994 i 1998, jak i obecnie utrzymuje się na zbliżonym poziomie - przeważają wyborcy, którzy nie mieli lub nie mają zamiaru głosować na kandydatów rekomendowanych przez siły polityczne będące u władzy.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. W tym roku odbędą się wybory samorządowe do rad gminnych, powiatowych i sejmików wojewódzkich oraz I tura bezpośrednich wyborów wójtów (burmistrzów, prezydentów miast).
Czy Pana(ią) wybory te:

	(%)			
	interesują	nie interesują	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	53	46	2	1235
Płeć				
Mężczyźni	56	42	2	590
Kobiety	49	49	2	645
Wiek				
18-24 lat	37	60	3	191
25-34	49	49	2	223
35-44	54	45	1	225
45-54	62	37	2	245
55-64	59	40	1	149
65 lat i więcej	54	43	3	202
Miejsce zamieszkania				
Wieś	59	39	2	450
Miasto do 20 tys.	58	41	1	168
20-100 tys.	50	49	1	228
101-500 tys.	46	52	2	247
501 tys. i więcej mieszk.	42	56	2	142
Wykształcenie				
Podstawowe	49	48	3	325
Zasadnicze zawodowe	52	46	2	328
Średnie	50	49	1	460
Wyższe	74	24	1	121
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	71	26	3	73
Prac. umysł. niż. szczebla	64	35	1	105
Pracownicy fiz.- umysł.	42	57	1	110
Robotnicy wykwalifikowani	48	49	3	100
Robotnicy niewykwalifik.	40	60	0	43
Rolnicy	67	33	0	69
Pracujący na własny rach.	48	49	3	53
Bierni zawodowo				
Renciści	57	40	4	132
Emeryci	54	45	1	230
Uczniowie i studenci	44	53	3	94
Bezrobotni	43	56	1	167
Gospodynie domowe i inni	55	42	3	56
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	59	39	1	197
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	53	45	1	95
sekt. pryw. poza rolnict.	47	50	3	194
prywatnym gosp. rolnym	65	35	0	65
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	54	45	1	152
300-399	53	44	3	100
400-599	50	50	0	214
600-800	54	45	1	205
Powyżej 800 zł	64	34	3	140
Ocena własnych war. mater.				
Złe	49	49	2	367
Średnie	51	48	2	585
Dobre	61	37	2	283
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	62	37	1	90
Raz w tygodniu	59	40	2	624
1-2 razy w miesiącu	42	55	3	190
Kilka razy w roku	50	48	2	214
W ogóle nie uczestniczy	35	63	2	116
Poglądy polityczne				
Lewica	59	40	1	347
Centrum	58	41	1	303
Prawica	66	31	3	238
Trudno powiedzieć	33	65	3	346

Tabela 2. Czy wie Pan(i), kto w Pana(i) miejscowości będzie kandydował w jesiennych wyborach samorządowych na stanowisko wójta (burmistrza, prezydenta miasta)? 1 - Tak, słyszałem(a)m o kilku kandydatach; 2 - Tak, słyszałem(a)m o jednym kandydacie; 3 - Nie, nie wiem, kto będzie kandydował w wyborach, nie słyszałem(a)m o żadnych kandydatach

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	23	11	66	1230
Płeć				
Mężczyźni	25	11	65	586
Kobiety	22	11	67	644
Wiek				
18-24 lat	11	9	80	187
25-34	26	12	62	223
35-44	27	11	61	225
45-54	30	13	57	245
55-64	26	7	67	149
65 lat i więcej	18	10	72	201
Miejsce zamieszkania				
Wieś	21	14	65	444
Miasto do 20 tys.	37	7	56	168
20-100 tys.	25	8	66	228
101-500 tys.	13	9	78	247
501 tys. i więcej mieszk.	31	11	58	142
Wykształcenie				
Podstawowe	12	13	75	324
Zasadnicze zawodowe	21	9	70	324
Średnie	27	11	62	460
Wyższe	47	7	46	121
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	53	5	42	73
Prac.umysł.niż.szczebła	38	17	45	105
Pracownicy fiz.- umysł.	21	11	68	110
Robotnicy wykwalifikowani	19	5	76	100
Robotnicy niewykwalifik.	25	7	68	43
Rolnicy	23	17	60	69
Pracujący na własny rach.	26	21	53	53
Bierni zawodowo				
Renciści	16	7	78	130
Emeryci	21	10	69	230
Uczniowie i studenci	16	11	73	94
Bezrobotni	16	14	70	163
Gospodynie domowe i inni	29	5	66	56
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	37	9	54	197
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	34	13	53	95
sekt. pryw. poza rolnict.	23	10	67	194
prywatnym gosp. rolnym	23	19	58	65
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	13	9	78	148
300-399	26	13	61	100
400-599	25	9	66	214
600-800	31	14	55	205
Powyżej 800 zł	33	10	57	140
Ocena własnych war. mater.				
Złe	22	11	67	362
Średnie	21	12	67	585
Dobre	30	8	61	283
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	24	16	60	90
Raz w tygodniu	22	10	68	618
1-2 razy w miesiącu	26	10	64	190
Kilka razy w roku	28	11	61	214
W ogóle nie uczestniczy	19	10	71	116
Poglądy polityczne				
Lewica	29	13	58	347
Centrum	26	11	63	303
Prawica	26	12	62	238
Trudno powiedzieć	13	7	80	341

Tabela 3. Czy podejmując decyzję, na kogo głosować w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zamierza Pan(i) kierować się raczej:
1 - osobami samych kandydatów; 2 - nazwami partii, które ich popierają

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	76	14	10	710
Płeć				
Mężczyźni	76	14	10	362
Kobiety	76	14	11	349
Wiek				
18-24 lat	74	15	11	79
25-34	83	11	6	105
35-44	77	13	9	143
45-54	80	15	5	165
55-64	71	12	17	98
65 lat i więcej	68	16	17	121
Miejsce zamieszkania				
Wieś	77	10	13	299
Miasto do 20 tys.	88	6	6	103
20-100 tys.	77	13	10	119
101-500 tys.	65	27	8	122
501 tys. i więcej mieszk.	67	22	11	68
Wykształcenie				
Podstawowe	74	10	15	177
Zasadnicze zawodowe	74	14	12	181
Średnie	77	17	6	255
Wyższe	78	14	8	97
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	83	12	4	55
Prac. umysł. niż. szczebla	82	12	6	70
Pracownicy fiz.- umysł.	80	13	7	50
Robotnicy wykwalifikowani	65	20	15	56
Robotnicy niewykwalifik.	95	5	0	18
Rolnicy	84	5	11	57
Pracujący na własny rach.	75	25	0	27
Bierni zawodowo				
Renciści	69	16	15	83
Emeryci	68	18	15	141
Uczniowie i studenci	85	13	2	40
Bezrobotni	76	9	16	83
Gospodynie domowe i inni	78	14	8	28
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	80	12	8	131
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	76	20	4	50
sekt. pryw. poza rolnict.	80	13	7	100
prywatnym gosp. rolnym	84	4	12	52
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	78	6	16	89
300-399	85	4	10	57
400-599	77	17	6	130
600-800	79	16	5	125
Powyżej 800 zł	75	17	8	97
Ocena własnych war. mater.				
Złe	80	8	13	193
Średnie	77	13	9	336
Dobre	69	21	9	181
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	80	14	6	62
Raz w tygodniu	76	13	11	392
1-2 razy w miesiącu	83	7	10	91
Kilka razy w roku	73	18	9	119
W ogóle nie uczestniczy	62	26	12	46
Poglądy polityczne				
Lewica	79	12	9	222
Centrum	87	8	6	185
Prawica	67	28	5	170
Trudno powiedzieć	68	7	26	133

Tabela 4. Czy podejmując decyzję, na kogo głosować w wyborach do rady Pana(i) miasta (gminy) zamierza Pan(i) kierować się raczej:

1 - osobami samych kandydatów; 2 - nazwami partii, które ich popierają

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	71	17	12	710
Płeć				
Mężczyźni	70	18	12	362
Kobiety	72	16	12	349
Wiek				
18-24 lat	63	23	14	79
25-34	75	18	8	105
35-44	71	14	15	143
45-54	77	18	5	165
55-64	67	17	15	98
65 lat i więcej	70	14	17	121
Miejsce zamieszkania				
Wieś	71	12	16	299
Miasto do 20 tys.	85	8	6	103
20-100 tys.	72	18	10	119
101-500 tys.	60	30	9	122
501 tys. i więcej mieszk.	66	25	9	68
Wykształcenie				
Podstawowe	69	14	17	177
Zasadnicze zawodowe	68	17	15	181
Średnie	75	18	8	255
Wyższe	72	19	10	97
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	75	20	5	55
Prac. umysł. niż. szczebla	79	14	7	70
Pracownicy fiz. - umysł.	68	18	14	50
Robotnicy wykwalifikowani	63	21	16	56
Robotnicy niewykwalifik.	92	8	0	18
Rolnicy	84	6	11	57
Pracujący na własny rach.	76	22	2	27
Bierni zawodowo				
Renciści	68	17	15	83
Emeryci	65	19	16	141
Uczniowie i studenci	78	20	2	40
Bezrobotni	59	20	21	83
Gospodynie domowe i inni	85	7	8	28
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	74	14	12	131
spółce właścicieli	79	17	4	50
prywatnych i państwa	72	21	8	100
sekt. pryw. poza rolnict.	84	5	12	52
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	76	11	13	89
300-399	69	17	14	57
400-599	74	19	7	130
600-800	78	16	6	125
Powyżej 800 zł	74	19	7	97
Ocena własnych war. mater.				
Złe	74	12	14	193
Średnie	72	16	12	336
Dobre	66	24	10	181
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	75	15	9	62
Raz w tygodniu	74	14	12	392
1-2 razy w miesiącu	75	12	13	91
Kilka razy w roku	68	21	11	119
W ogóle nie uczestniczy	46	41	13	46
Poglądy polityczne				
Lewica	73	16	11	222
Centrum	79	13	8	185
Prawica	68	27	5	170
Trudno powiedzieć	61	12	27	133

Tabela 5. Czy w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zamierza Pan(i) głosować: 1 - na kandydata związanego z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy; 2 - na kandydata niezwiązanego z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	48	21	709
Płeć				
Mężczyźni	27	51	22	362
Kobiety	35	45	20	348
Wiek				
18-24 lat	39	43	17	79
25-34	29	53	18	104
35-44	27	54	20	143
45-54	33	51	15	165
55-64	29	45	26	98
65 lat i więcej	31	39	30	121
Miejsce zamieszkania				
Wieś	33	44	22	299
Miasto do 20 tys.	27	58	14	103
20-100 tys.	34	48	18	118
101-500 tys.	28	51	21	122
501 tys. i więcej mieszk.	27	46	27	68
Wykształcenie				
Podstawowe	35	42	23	177
Zasadnicze zawodowe	31	52	18	181
Średnie	33	47	21	255
Wyższe	20	57	22	96
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	19	55	26	54
Prac.umysł.niż.szczebła	25	57	18	70
Pracownicy fiz.-umysł.	48	36	16	50
Robotnicy wykwalifikowani	31	45	23	56
Robotnicy niewykwalifik.	15	75	9	18
Rolnicy	32	52	16	57
Pracujący na własny rach.	34	52	14	27
Bierni zawodowo				
Renciści	30	47	23	83
Emeryci	29	42	28	141
Uczniowie i studenci	52	39	8	40
Bezrobotni	31	47	21	83
Gospodynie domowe i inni	28	64	8	28
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	30	49	22	130
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	35	50	15	50
sekt. pryw. poza rolnict.	27	52	20	100
prywatnym gosp. rolnym	32	54	15	52
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	32	43	26	89
300-399	28	52	20	57
400-599	37	46	17	130
600-800	35	50	16	125
Powyżej 800 zł	23	55	22	96
Ocena własnych war. mater.				
Złe	26	51	23	193
Średnie	34	46	20	336
Dobre	30	50	20	179
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	35	43	22	62
Raz w tygodniu	31	48	21	392
1-2 razy w miesiącu	32	45	23	90
Kilka razy w roku	27	54	20	119
W ogóle nie uczestniczy	35	48	18	46
Poglądy polityczne				
Lewica	29	53	19	222
Centrum	35	46	20	184
Prawica	30	53	17	170
Trudno powiedzieć	31	38	31	133

Tabela 6. Czy w wyborach do rady Pana(i) miasta/gminy zamierza Pan(i) głosować:
 1 - na kandydatów związanych z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy;
 2 - na kandydatów niezwiązanych z obecnymi władzami Pana(i) miasta/gminy

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	46	24	710
Płeć				
Mężczyźni	26	48	26	362
Kobiety	33	45	22	349
Wiek				
18-24 lat	38	42	20	79
25-34	26	54	20	105
35-44	22	55	23	143
45-54	31	47	22	165
55-64	31	44	25	98
65 lat i więcej	35	34	32	121
Miejsce zamieszkania				
Wieś	31	44	26	299
Miasto do 20 tys.	27	57	16	103
20-100 tys.	29	52	19	119
101-500 tys.	33	41	26	122
501 tys. i więcej mieszk.	25	43	32	68
Wykształcenie				
Podstawowe	33	39	28	177
Zasadnicze zawodowe	26	51	24	181
Średnie	33	46	21	255
Wyższe	23	54	23	97
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	20	55	25	55
Prac.umysł.niż.szczebła	23	59	18	70
Pracownicy fiz.-umysł.	40	36	24	50
Robotnicy wykwalifikowani	22	47	30	56
Robotnicy niewykwalifik.	24	68	9	18
Rolnicy	28	55	17	57
Pracujący na własny rach.	39	43	19	27
Bierni zawodowo				
Renciści	27	39	34	83
Emeryci	33	38	29	141
Uczniowie i studenci	54	36	10	40
Bezrobotni	24	50	26	83
Gospodynie domowe i inni	39	61	0	28
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	27	46	27	131
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	31	50	19	50
sekt. pryw. poza rolnict.	24	55	21	100
prywatnym gosp. rolnym	25	55	21	52
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	31	42	27	89
300-399	24	50	26	57
400-599	34	45	21	130
600-800	27	52	21	125
Powyżej 800 zł	30	50	19	97
Ocena własnych war. mater.				
Złe	20	52	28	193
Średnie	35	41	24	336
Dobre	30	50	20	181
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	37	46	16	62
Raz w tygodniu	29	47	24	392
1-2 razy w miesiącu	30	48	22	91
Kilka razy w roku	27	46	27	119
W ogóle nie uczestniczy	37	37	26	46
Poglądy polityczne				
Lewica	28	51	21	222
Centrum	34	44	21	185
Prawica	33	50	17	170
Trudno powiedzieć	22	38	40	133